

Aine

Tietojenkäsittelytieteen kandiohjelma

**koneoppimisen menetelmät
lääkkeiden/kemiallisessa syntetisoinnin
mallennuksessa**

Heikki Pulli

18.10.2021

MATEMAATTIS-LUONNONTIETEELLINEN TIEDEKUNTA
HELSINGIN YLIOPISTO

Ohjaaja(t)

Tarkastaja(t)

Yhteystiedot

PL 68 (Pietari Kalmin katu 5)
00014 Helsingin yliopisto

Sähköpostiosoite: info@cs.helsinki.fi

URL: <http://www.cs.helsinki.fi/>

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Uusien lääkkeiden löytäminen	2
3	Kehitetyjä koneoppimismalleja	3
4	Lääkkeiden syntetisointi ja retrosyntetisointi	4
5	Lääkkeen retrosyntetisoinnin ongelma	5
6	Koneoppimisen käytön hyödyt	6
7	Kehitetyjä apuvälineitä	7
8	Tulevaisuuden koneoppimisen mallit ja kehitys	8
	Lähteet	9

1 Johdanto

Lyhyt johdanto mitä aineessa käsitellään (de novo lääketutkimus ja retrosynteesi)

2 Uusien lääkkeiden löytäminen

Uusien lääkkeiden tuottaminen on pitkä ja kallis prosessi. Tavallisesti aika, jossa lääke ensin löudetään, testataan ja hyväksytään useiden eri testien läpi, vaihtelee 10-12 vuoden välillä ja hinta on 1-2 miljardin dollarin välillä. [3].

Lääkefirmat ovatkin alkaneet selvittää, kuinka eri koneoppimisen malleja voidaan hyödyntää lääketutkimuksessa nopeuttamaan suurimpia pullonkauloja. [3]. Eri mallit voivat esimerkiksi karsia kaikista harkinnasta olevista lääkkeistä vain lupaavimmat kandidaatit, joilla on mahdollisuus päästä testeistä läpi tuotantoon. Tai koneoppimismalleja voidaan hyödyntää täysin uusien lääkeaineiden etsinnässä, joilla on halutut lääkkeelliset että fysi-kaaliset ominaisuudet. [1, 2]

Ongelman kuvaaminen koneoppimisongelmana [4, 5]

3 Kehitettyjä koneoppimismalleja

- Prototype based drug design [4]
- Deep generative autoencoder [5]

4 Lääkkeiden syntetisointi ja retrosyntetisointi

Mitä tarkoittaa lääkkeen syntetisointi? [1]

5 Lääkkeen retrosyntetisoinnin ongelma

Miksi lääkkeiden retrosyntetisointi on hankalaa? [2, 1]

6 Koneoppimisen käytön hyödyt

Miten koneoppiminen voi auttaa uusien lääkkeiden retrosyntetisoinnissa? [8]

7 Kehitettyjä apuvälineitä

- 3N-MCTS [6]

3N-MCTS on kehitetty koneoppimismalli, joka etsii retrosynteesi polkuja, kuinka syöteenä saatu molekyyli voidaan syntetisoida laboratoriossa. 3N-MCTS koostuu kolmesta eri koneoppimismallista ja Monte Carlo -puuhaku algoritmista. Neuroverkot on koulutettu avustamaan puuhaku algoritmia etenemään fiksuimpaan suuntaan, kun haku algoritmi etsii syntetisointi polkuja.

Neuroverkot ovat hakupuun laajentumista ohjaava verkko, Rollout -verkko ja verkko, joka kertoo, onko syntetisointi polku toteutettavissa.

- expert knowledge aided neural networks [7]

Miten koneoppimista hyödynnetään tällä hetkellä lääkkeiden syntetisoinnissa? [6, 4, 7]

8 Tulevaisuuden koneoppimisen mallit ja kehitys

Miten lääkkeiden kehitys tulee hyötymään tulevaisuuden koneoppimisesta? [2]

Lähteet

- [1] A. F. de Almeida, R. Moreira ja T. Rodrigues. "Synthetic organic chemistry driven by artificial intelligence". eng. *Nature reviews. Chemistry* 3.10 (2019), s. 589–604. ISSN: 2397-3358.
- [2] K. T. Butler, D. W. Davies, H. Cartwright, O. Isayev ja A. Walsh. "Machine learning for molecular and materials science". eng. *Nature (London)* 559.7715 (2018), s. 547–555. ISSN: 0028-0836.
- [3] S. Ekins, A. C. Puhl, K. M. Zorn, T. R. Lane, D. P. Russo, J. J. Klein, A. J. Hickey ja A. M. Clark. "Exploiting machine learning for end-to-end drug discovery and development". eng. *Nature materials* 18.5 (2019), s. 435–441. ISSN: 1476-1122.
- [4] S. Harel ja K. Radinsky. "Accelerating Prototype-Based Drug Discovery Using Conditional Diversity Networks". Teoksessa: *Proceedings of the 24th ACM SIGKDD International Conference on Knowledge Discovery and Data Mining*. KDD '18. London, United Kingdom: Association for Computing Machinery, 2018, s. 331–339. ISBN: 9781450355520. DOI: 10.1145/3219819.3219882. URL: <https://doi-org.libproxy.helsinki.fi/10.1145/3219819.3219882>.
- [5] A. Kadurin, S. Nikolenko, K. Khrabrov, A. Aliper ja A. Zhavoronkov. "druGAN: An Advanced Generative Adversarial Autoencoder Model for de Novo Generation of New Molecules with Desired Molecular Properties in Silico". eng. *Molecular pharmaceutics* 14.9 (2017), s. 3098–3104. ISSN: 1543-8384.
- [6] M. H. S. Segler, M. Preuss ja M. P. Waller. "Planning chemical syntheses with deep neural networks and symbolic AI". eng. *Nature (London)* 555.7698 (2018), s. 604–610. ISSN: 0028-0836.
- [7] B. Shin, S. Park, J. Bak ja J. C. Ho. "Controlled Molecule Generator for Optimizing Multiple Chemical Properties". Teoksessa: *Proceedings of the Conference on Health, Inference, and Learning*. CHIL '21. Virtual Event, USA: Association for Computing Machinery, 2021, s. 146–153. ISBN: 9781450383592. DOI: 10.1145/3450439.3451879. URL: <https://doi.org/10.1145/3450439.3451879>.

- [8] J. Vamathevan, D. Clark, P. Czodrowski, I. Dunham, E. Ferran, G. Lee, B. Li, A. Madabhushi, P. Shah, M. Spitzer ja S. Zhao. "Applications of machine learning in drug discovery and development". eng. *Nature reviews. Drug discovery* 18.6 (2019), s. 463–477. ISSN: 1474-1776.